

OPINIE

#JeSuisHypocrisie?

16 JANUARI 2015 | Jogchum Vrielink

Wat als een regering, direct na een overstroming, op de proppen komt met het plan om de dijken ‘een beetje’ door te steken? Onzinnig, zegt u? Gevaarlijk zelfs? Ik ben geneigd het daarmee eens te zijn.

Toch is dat wat overheden doen, België op kop, als reactie op het bloedbad in de kantoren van *Charlie Hebdo*. Een aanslag die algemeen wordt beschouwd als een aanval op het recht op vrije meningsuiting.

Zowel België als Frankrijk treedt streng op tegen radicale moslims en de Dieudonnés die hun gal spuwen op de sociale media. De Belgische regering kondigde in de strijd tegen haatpropaganda nieuwe wetgeving aan die, dixit Koen Geens, ‘het recht op vrije meningsuiting een heel klein beetje aan banden’ zal leggen. Immers: ‘We hebben gezien hoe gevaarlijk het is.’ En met ‘het’ wordt de vrijheid van meningsuiting bedoeld.

Afgaande op indicaties van wat die plannen zoal behelzen – grootschalige internetcensuur – lijken we de kwalificatie ‘een beetje’ te moeten begrijpen zoals de omschrijving van iemand die ‘een beetje zwanger’ is (als een vrouw in verwachting blijkt van een drieling).

De vrijheid van meningsuiting inperken in naam van de vrije meningsuiting. Hoe zou dát nu verkeerd kunnen aflopen?

Om te beginnen leidt repressie ertoe dat ideeën ondergronds worden gejaagd, waar ze voortwoekeren in de afwezigheid van tegenspraak en, vooral, controle. De radicaal die zich openlijk uit, is minder gevaarlijk dan degene die dat niet doet.

Gerelateerd daaraan is de ventiefunctie van de vrije meningsuiting. Mensen vervolgen om wat ze zeggen, bevordert de maatschappelijke stabiliteit niet. Repressie creëert martelaren en ontnemt mensen hun belangrijkste geweldloze middel om uiting te geven aan frustratie. Wie dat ventiel afsluit, verhoogt het risico dat de onderdrukte, maar geenszins opgeloste frustratie een gevaarlijker uitweg zal vinden. Met andere woorden: voor wie de openbare orde wil handhaven, is expressievrijheid een bondgenoot, geen vijand.

Marc Reynebeau heeft in zijn column al uit de doeken gedaan dat sommige maatregelen die men er nu wil doorsluizen eigenlijk zaken betreffen die al langer op de politieke agenda staan, maar waar weerstand tegen bestond (DS 14 januari) (http://www.standaard.be/cnt/dmf20150113_01472281). Surfend op de golven van morele paniek ziet men nu de kans schoon. *‘Never waste a good crisis.’*

Van islamitische radicalen wordt, terecht, geëist dat ze de vrijheid van meningsuiting respecteren. Maar dat vereist wel dat hun vrijheid van meningsuiting ook geëerbiedigd wordt. ‘Vrijheid voor mij, maar niet voor u’ is geen echt overtuigende houding, wel een hypocriete.

Uiteraard kan, als een bepaalde meningsuiting neerkomt op een flagrante schending van bestaande wetten, iemand worden vervolgd. In het licht van de contraproductieve gevolgen van dien zou de overheid er toch goed aan doen om haar kalmte te bewaren en de expressievrijheid nu vooral te beschermen, in plaats van ze te beperken. Nieuwe restricties invoeren zou even gepast en wenselijk zijn als jezelf met een vork in je rechteroog steken, nadat iemand pepperspray in je linkeroog heeft gespoten.

Natuurlijk mag vrijheid van meningsuiting niet leiden tot onwenselijke resultaten. Meningsuitingen zijn niet altijd ‘onschadelijk’ of ‘veilig’. Het is echter nog veel minder veilig als regeringen overhaaste beperkingen op

grondrechten invoeren in reactie op een crisis. In de woorden van Jonathan Turley: *It takes only a single gunman to kill a journalist, but it takes a nation to kill a right.*

Jogchum Vrielink

Repressie leidt ertoe dat ideeën ondergronds worden gejaagd

Meer?

Lees de volledige krant digitaal.

(<http://www.standaard.be/plus/ochtend>)